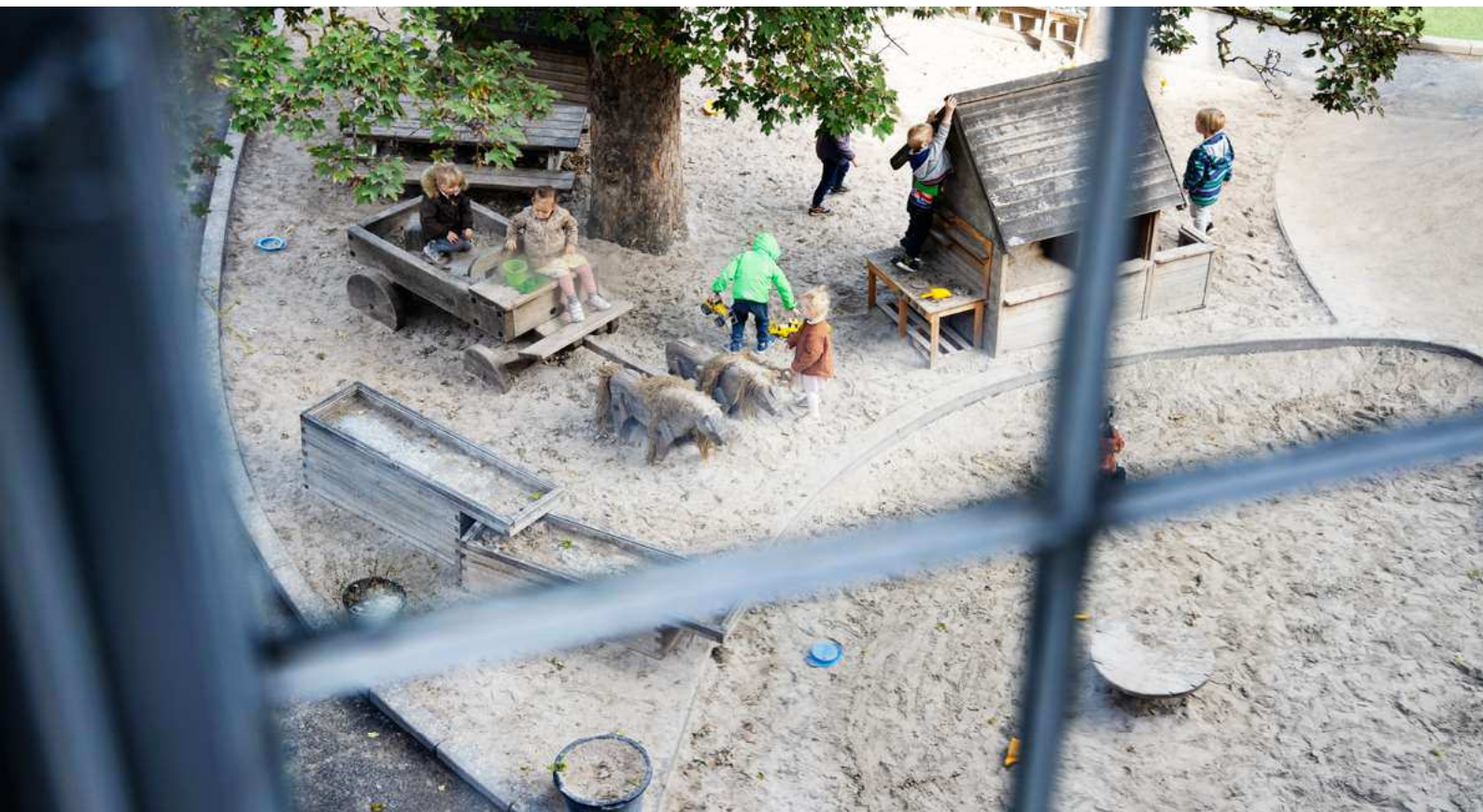

6. Plads til forskellighed – tilbud til børn og unge med særlige behov

I de Københavnske skoler og dagtilbud skal alle børn og unge kunne dannes og uddannes. For de fleste sker det i almene tilbud, men for nogle børn og unge med brug for rammer, der er væsentlig forskellige fra de fleste, sker det i specialiserede tilbud. I København er der en lang række specialiserede tilbud, der leverer en indsats i rammer helt adskilt fra almene tilbud, og der er en lang række tilbud, der leverer en ekstra indsats tæt på eller helt sammen med de almene tilbud. En del af de børn, der visiteres til et specialtilbud, har også en social sag eller har brug for behandling i kombination med deres tilbud, og Børne- og Ungdomsforvaltningen har derfor et udstrakt samarbejde med bl.a. Socialforvaltningen.

Overordnede principper for inkluderende fællesskaber:

Københavns tilbud til børn og unge, der har brug for andre rammer end de fleste, tager højde for barnets alder og funktionsniveau, og der er en særlig visitation til de forskellige tilbud. Som udgangspunkt forsøger kommunen i videst muligt omfang at understøtte, at børn og unge kan blive i deres lokale fællesskab og

kunne profitere af de almene tilbud. At skabe rammer der ikke sendte flere og flere ud af de almene fællesskaber, har været et gennemgående tema i de sidste par år. Arbejdet er sammenfattet i den faglige udvikling kaldet Plads til Forskellighed.

PLADS TIL FORSKELLIGHED

I 2019 vedtog Børne- og Ungdomsudvalget en plan for inkluderende fællesskaber "Plads til forskellighed" med en vision om, at forskellighed skal være en styrke i de københavnske skoler og daginstitutioner, og at alle børn skal have de rigtige rammer for at kunne deltage fagligt og socialt. Der blev samtidig fastsat et mål om, at ikke mere end 5,2 % af børnene i Københavns Kommune visiteres til et specialtilbud. I skoleåret 2020/21 er 5,4 % visiteret til et specialtilbud.

Planen "Plads til forskellighed" skal sikre, at kommunen bremser stigningen i andelen af børn og unge, der visiteres til specialtilbud – en tendens, der både ses i København og i

resten af landet. Med planen blev der derfor investeret i at styrke de almene dagtilbud og skolars arbejde med inkluderende læringsmiljøer ved at:

- Styrke specialpædagogiske kompetencer og indsatser i skoler og daginstitutioner.
- Skabe en stærk sammenhæng mellem daginstitution og skole.
- Inddrage børn og forældre tidligt og aktivt.
- Understøtte alle indsatser med nærværende faglig ledelse.

KAPACITET PÅ SPECIALUNDERVISNINGSSOMRÅDET

Antallet af børn og unge i København forventes at stige med 23 % de næste 20 år. Derfor er det nødvendigt, at kapaciteten for specialundervisningstilbud udvides, så kommunen fortsat kan tilbyde de nødvendige specialundervisningspladser til byens børn. I de seneste par år har BUF i samarbejde med Økonomiforvaltningen (ØKF) arbejdet systematisk med arealplaner, som skal sikre, at der reserveres de nødvendige arealer i kommunen til udbygningen. Planerne anviser konkrete løsninger på BUF's behovsprognose, der er baseret på ØKF's årlige befolkningsprognose samt opdaterede dækningsgrader og søgemønstre i de enkelte dele af byen. Når placeringen til kommende kapacitet er fundet, er projekterne klar til at gennemgå planlægningsfasen og selve anlægsfasen. Fra planlægningsfasen starter, tager det typiske 6-7 år, før en skole kan tages i brug, og tilsvarende 3-4 år for et dagtilbud.

Tilbud til børn med særlige behov efter dagtilbudsloven (0-6 år)

Grundlaget for støtten i de københavnske institutioner er fastsat i Dagtilbudslovens § 4 stk. 2, hvoraf det fremgår at "Kommunalbestyrelsen skal sikre, at børn og unge under 18 år, der har behov for støtte i et dag-, fritids- eller klubtilbud m.v. for at kunne trives og udvikle sig, tilbydes en sådan støtte i tilbuddet".

I BUF arbejdes der både med støtte til det enkelte barn og/eller grupper af børn. Det overordnede formål med støtten er en tidlig forebyggende indsats mhp. at understøtte inklusion samt at forebygge, at børn med særlige behov udvikler mere omfattende vanskeligheder. Der er tre tilbud på dagtilbudsområdet, som børn med særlige udfordringer kan visiteres til:

Basisdagpleje

Basisdagplejen er for børn med et særligt skærmet pasningsbehov, fx grundet for tidlig fødsel, forsinket udvikling, kronisk sygdom, nedsat immunforsvar eller børn i familier med svage forældrerelationer. I Basisdagplejen kan børnene passes i et privat hjem, enten sammen med andre børn eller som eneste barn hos en basisdagplejer. Derudover er der to flerbørns-basisdagplejehuse, hvor der er fire børn og tre dagplejere.

Basisplads

Basispladser er for børn i særligt udsatte positioner. Fælles for børnene er, at de bedst udvikler sig i samvær med børn i almene dagtilbud, men at de også har brug for en særlig tilrettelagt pædagogisk indsats. Basispladser er placeret i almene dagtilbud, og typisk med 6-8 børn i disse pladser. Københavns Kommune har 275 basispladser fordelt på 37 almene daginstitutioner.

Særlige dagtilbud

Særlige dagtilbud er for børn med de betydelige psykisk og/eller fysisk nedsatte funktionsevner. Der er 222 pladser fordelt på syv institutioner. Disse børns behov mødes med specialpædagogiske og behandlingsmæssige tilgange, som ikke i tilstrækkeligt omfang kan tilgodeses i basispladser. Der er en ekstra god normering i disse dagtilbud og flere ressourcer til tværfagligt samarbejde mellem terapeuter og pædagoger, herunder talepædagogisk support.

Tilbud til børn med særlige behov efter folkeskoleloven (0.-10. klasse)

Hvis et barn skal have specialundervisning, skal barnet ifølge folkeskoleloven have behov for støtte i mindst ni timer (12 undervisningslektioner) om ugen. Er behovet under ni timer, gives støtten inden for rammerne af almenundervisningen, og gives bl.a. i form af undervisningsdifferentiering, supplerende undervisning eller undervisning i hold af skolen.

Børn der visiteres på skoleområdet, kan - ligesom på dagtilbudsområdet - komme i tilbud på de almene folkeskoler eller i tilbud placeret for sig selv. De forskellige tilbud, der kræver visitation, er:

Fleksible tilbud

De fleksible tilbud der er for børn, som har særlige udfordringer, men som kan profitere af at være i almen skolen i stedet for dagbehandling og specialskole. Tilbuddet gives enten i form af BUF-flex, hvor eleven er i målgruppen til en specialskole eller specialklasse, og hvor skolen derfor får ekstra midler (75 pct. specialtilbudsprisen) til en ekstraordinær indsats for eleven og elevens fællesskab, eller tilbuddet kan gives som skoleflex, der er en fælles indsats mellem et skoletilbud (leveret af BUF) og en social behandlingsindsats (leveret af Socialforvaltningen).

Specialklasse

Der er 13 skoler med specialklasserækker placeret på almene folkeskoler. Størrelsen på en specialklasserække varierer mellem 10-100 specialelever. Nogle klasserækker dækker alle årgange i grundskolen mens andre dækker nogle årgange. I de forskellige specialklasserækker kan der arbejdes med forskellige problemstillinger, fx med læsevanskeligheder, tale- eller hørevanskeligheder, lettere generelle indlæringsvanskeligheder, gennemgribende udviklingsforstyrrelser, specifikke indlæringsvanskeligheder og bevægelsesvanskeligheder.

Specialskole

Nogle børn har behov for en så anderledes indsats, at de visiteres til specialskoler. Der er i Københavns Kommune 11 specialskoler, der varierer i størrelse fra ca. 70-180 specialelever. Pladserne er til børn og unge med indlæringsvanskeligheder eller gennemgribende udviklingsforstyrrelse.:

- **Kategori 1:** Specialskoler for lettere generelle indlæringsvanskeligheder og for psykisk sårbare elever.
- **Kategori 3:** Specialskoler og specialklasser for elever med normalbegavelse og en vifte af funktionsnedsættelser (specifikke indlæringsvanskeligheder, kontakthæmmede og bevægelses-hæmmede).
- **Kategori 4:** Specialskoler for elever med udviklingshæmning (vidtgående generelle indlæringsvanskeligheder).

- *Kategori 5:* Solister som skal have en helt særlig, individuel hjælp og støtte.

På listen mangler Kategori 2, da det er kategorien forbeholdt specialklasser på almenområdet.

Nøgletal

I tabel 1 herunder fremgår antal børn og enhedsprisen i tilbudene. Enhedsprisen angiver, hvad kommunens service koster pr. barn.

Tabel 1: Enhedspriser og aktivitet, budget 2022

	Enhedspris (kr.)	Antal børn
Specialbørnehaver	546.481	204
Specialfritid	176.591-195.610	1.386
Specialundervisning	195.866-632.649	1.988